

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5755/2023
15.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миле Ранкић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Јевтић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 585/22 од 10.11.2022. године, у седници одржаној 15.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 585/22 од 10.11.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П2 96/22 од 27.09.2022. године, ставом првим изреке, забрањено је туженој да се приближава тужиљи на удаљености мањој од 3 метара и наложено јој је да се уздржава од било каквог дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство тужиље. Ставом другим изреке, одређено је да ће мера заштите од насиље у породици трајати годину дана почев од одређивања по решењу о привременој мери П2 96/22 од 24.05.2022. године и да може бити продужена све док не престану разлози због којих је одређена. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиљи трошкове парничног поступка у износу од 44.025,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 585/22 од 10.11.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против наведене пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, погрешно се позивајући на одредбу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, будући да је ревизија увек дозвољена у поступцима у вези са породичним односима према члану 208. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005 и 6/2015).

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) у вези члана 202. Породичног закона, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Без утицаја је ревизијски навод да је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, као и битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 7. ЗПП у поступку пред првостепеним судом, јер ове битне повреде не могу бити разлог за изјављивање ревизије, а ревизијом се не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка које би могле бити ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су у крвном сродству тако што је тужила тетка туженој. Дана 15.04.2022. године између тужиле и тужене дошло је до конфликтне ситуације у дворишту куће тужилиног оца ВВ. Тужила борави у очевој кући и стара се о непокретном оцу, а у истом дворишту у другој кући живи њен брат ГГса супругом и ћерком, овде туженом. У моменту када је тужила кренула до гараже чији је улаз заграђен жицом, појавила се тужена која јој се обратила повишеним тоном тражећи од ње да не помера ограду и да не пролази путем који је ограђен. Након што је тужила ипак померила ограду, тужена је дошла до ње, ухватила је за косу и почела да је вуче, због чега је тужила изгубила равнотежу и пала, а тужена ју је шутирала, псовала мајку и причала да ће јој показати. Док је тужила лежала на земљи пришао јој је и брат тужене ДД и почео да је шутира. Након тога, тужила је устала и утрчала у кућу, а ДД је утрчао за њом и почео да је јури око стола. Тужила је критичном приликом претрпела лаку телесну повреду, што је констатовано медицинском документацијом. Туженој је од стране надлежне полицијске управе изречена хитна мера забране контактирања и прилажења тужили, која је продужена за још тридесет дана решењем Основног суда у Лазаревцу НП бр. 75/22 од 16.04.2022. године, јер је процењено да постоји непосредна опасност од насиља у породици узимајући у обзир раније понашање тужене и узнемиравање тужиле, а посебно описани догађај од 15.04.2022. године. Између парничних странака постоје дугогодишњи поремећени породични односи због нерешених имовинских односа који су предмет различитих судских поступака. Из налаза и мишљења Центра за социјални рад - Одељење Лазаревац од 25.05.2022. године утврђено је да се парничне странке налазе у конфликтном односу и да су у њиховој евиденцији већ дужи низ година, те да постоји породична историја насиља, као и дугогодишњи поремећени породични односи. Међу странкама је увек било конфликта, а исти су ескалирали када су ГГ деца, овде тужена ББ и њен брат ДД, сазнали да је деда ВВ поклонио кућу својој ћерки, овде тужили. С обзиром да између странака постоје поремећени породични односи због нерешених имовинских односа, који још увек нису регулисани и који су предмет судских поступака, од стране надлежног Центра за социјални рад је процењено да постоји висок ризик од поновног насиља које може имати карактеристике тежег облика, са мишљењем да је целисходно изрећи мере заштите од насиља у породици.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право заузевши становиште да у конкретном случају постоји насиље у породици у смислу члана 197. ставови 1. и 2. тачке 1. и 6. Породичног закона, чији су актери тужена у својству насилника и тужила у својству жртве. По утврђеном постојању породичног насиља, правилно су судови изrekli мере заштите од насиља предвиђене чланом 197. став 2. тачке 3. и 5. истог закона, процењујући степен угрожености тужиле и показујући „нулту толеранцију“ на насиље

са циљем да се не само отклоне последице насиља, већ и да се делује превентивно ради спречавања понављања насилног понашања и евентуално настанка тежих последица, имајући у виду налаз и стручно мишљење надлежног органа старатељства.

По оцени Врховног касационог суда, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Насиље у породици дефинисано је одредбом члана 197. став 1. Породичног закона као понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. Карактеристични видови насиља (именовани облици насиља) одређени су ставом 2. истог члана, уз одређивање да се насиљем у породици сматра и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице (неименовани облици насиља).

Полазећи од законске дефиниције насиља у породици и утврђеног чињеничног стања, неосновани су наводи ревидента да се у конкретном случају ради о првом сукобу тужиле и тужене као изолованом инциденту, а не о континуираном породичном насиљу.

Наиме, из утврђеног чињеничног стања произилази да тужилца дужи временски период трпи вербално и психичко насиље од стране тужене и њеног брата ДД (коме је у другом судском поступку изречена мера забране приласка тужилци и њеног даљег узнемиравања због истог догађаја насиља у породици), што потврђује и надлежан центар за социјални рад у свом налазу констатујући да се парничне странке налазе у конфликтном односу и да су у њиховој евиденцији већ дужи низ година, те да постоји породична историја насиља као и дугогодишњи поремећени породични односи због нерешених имовинских односа. У таквој ситуацији, правилно су нижестепени судови закључили да је потребно изрећи мере заштите од насиља у породици у смислу одредбе члана 198. став 1. Породичног закона у циљу заштите тужилце као жртве, и то не само као санкцију туженој за учињену повреду, већ превасходно из превентивних разлога ради спречавања будућег насиља и узнемиравања, те обезбеђења спокојства и безбедности тужилци као жртви насиља, посебно у ситуацији када је од стране надлежног органа старатељства процењено да постоји висок ризик од понављања насиља које у будућности може имати и карактеристике тежег облика. Не ради се о једном изолованом инциденту како то тврди ревидент, већ је евидентан конфликтан однос странака који се већ дуже време не разрешава, с обзиром на утврђену чињеницу да су странке већ дужи низ година у евиденцији Центра за социјални рад са породичном историјом насиља. У таквој ситуацији, правилно су нижестепени судови закључили да код тужилце постоји оправдани страх од тужене која је поред психичког насиља (псовања и вређања) у конкретном случају испољила и акт физичког насиља (чупала је тужилцу за косу и шутирала), због чега је туженој правилно изречена мера забране приласка тужилци годину дана уз налог да се уздржава од било каквог даљег дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим ће угрожавати телесни интегритет, душевно здравље и спокојство тужилце.

Нису основани ни наводи ревизије да се у конкретном случају не може применити институт насиља у породици с обзиром на неспорну чињеницу да су тужилца и тужена крвни сродници у односу тетке и братанице. Чињеница да странке не

живе у истом породичном домаћинству без утицаја је на правилан закључак суда да се ради о насиљу између чланова породице, јер је одредбом члана 197. став 3. Породичног закона прописано ко се сматра члановима породице у смислу става 1 овог члана, па су то, између осталог, и сви крвни сродници за које није прописан услов да морају да живе или да су живели у истом породичном домаћинству да би постојало насиље у породици.

Преосталим наводима ревизије понављају се наводи истицани током првостепеног поступка и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а заправо се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и исти нису дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, ни са изузетком да се у смислу члана 403. став 2. ЗПП ради о ревизији у породичном спору ради заштите од насиља у породици.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић